

12-й випуск щотижневого дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 25-31.07.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з [бази Yale's School of Management](#), сайтів [pravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), [leave-russia.org](#) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](#) з проєктом [leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 31.07.2022

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **750 (+43² за тиждень)**

Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **470 (+1 за тиждень)**

Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 127 (-3 за тиждень)**

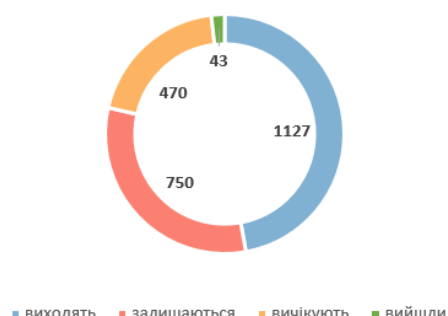
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – **43 (+4 за тиждень)**

Станом на 31 липня ми ідентифікували близько **2 390 компаній, організацій і їх брендів з 78 країн та 56 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~800 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі), що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **116,4 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **225,5 млрд дол США**), а також персонал (близько **0,865 млн осіб**). **1 640 іноземних компаній** вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, на минулому тижні ми додали до інформацію про [компанії, які завершили продаж свого бізнесу в Росії](#) на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, **станом на 31 липня** компанії, які вже повністю вийшли з РФ, мали **187.5 тис чол персоналу, \$17,4 млрд річного доходу та \$7,2 млрд капіталу**; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **106 тис чол персоналу, \$30,7 млрд річного доходу та \$17,8 млрд капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **117 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$56,2 млрд і \$32,8 млрд капіталу**.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	607	FMCG/споживчі товари	256
Германія	254	Фінанси та платежі	167
Великобританія	215	ІТ	159
Франція	138	Енергетика, нафта і газ	131
Японія	116	Промислове обладнання	127
Швейцарія	102	Автомобілебудування	116
Китай	91	Фарма, охорона здоров'я	116
Італія	84	Електроніка	113
Фінляндія	78	Їжа та напої	111
Нідерланди	78	Спорт	78

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність

- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

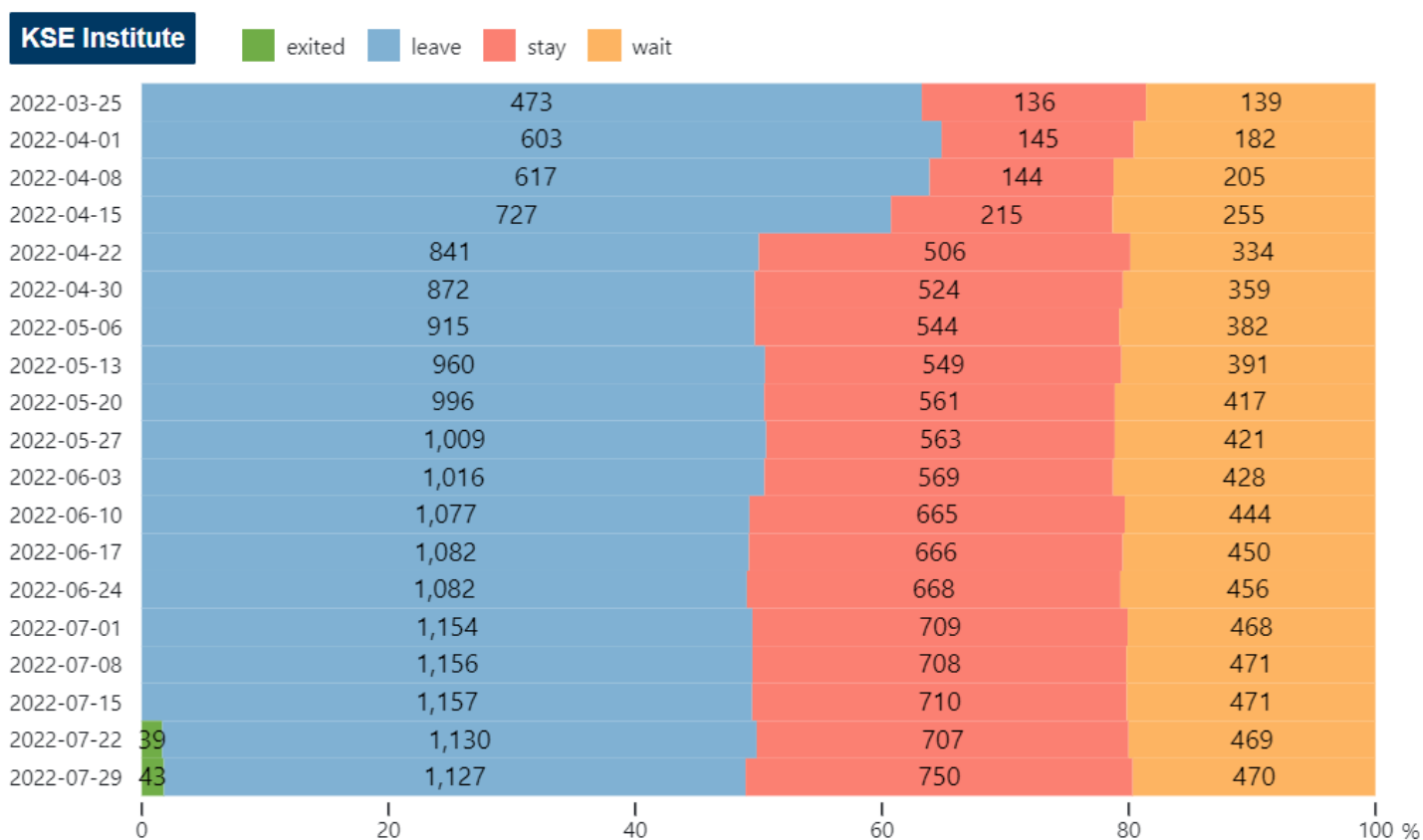
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру та залишили ринок

² Різке збільшення за останній тиждень пояснюється міграцією своєї частини компаній з групи "Статус не визначено" до "Залишаються".

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~800 ТОП публічних компаній (що працюють / працювали в РФ³):

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол
	вийшли	187 515	17 443	7 219
	виходять , в т.ч.:	223 877	86 867	50 542
	намір про повний вихід	106 314	30 655	17 753
	призупинення операцій	117 563	56 212	32 789
	вичікують	300 474	76 011	40 873
	залишаються	143 227	43 658	16 877
	статус не визначено	9 673	1 535	919
	Всього	864 766	225 514	116 430

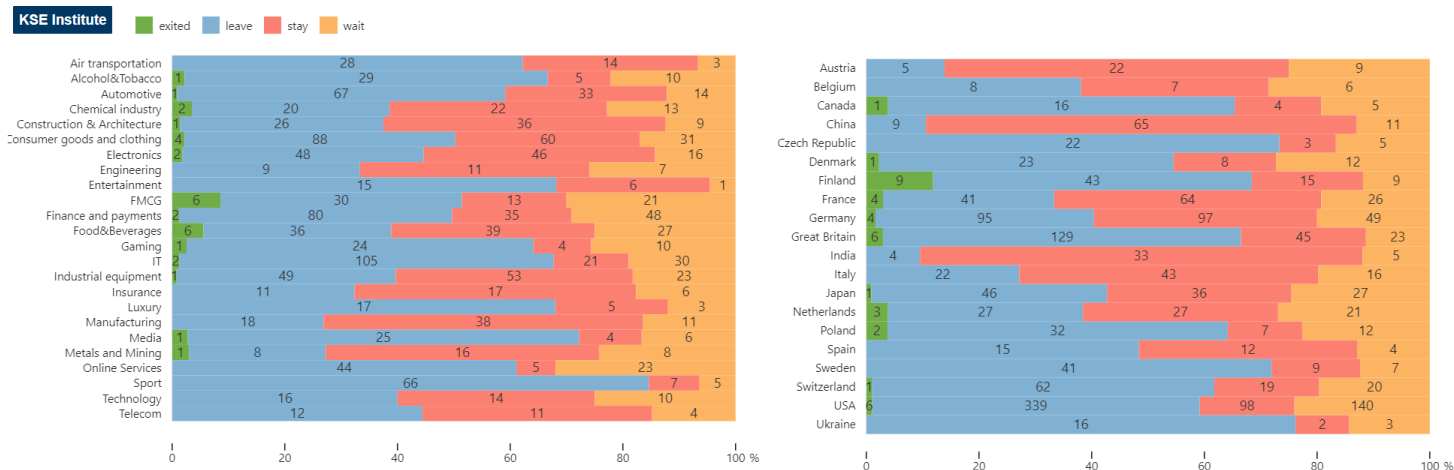
Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько половини (47,2%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 31,4% все ще залишаються присутніми в країні і лише 1,8% здійснили повний вихід.

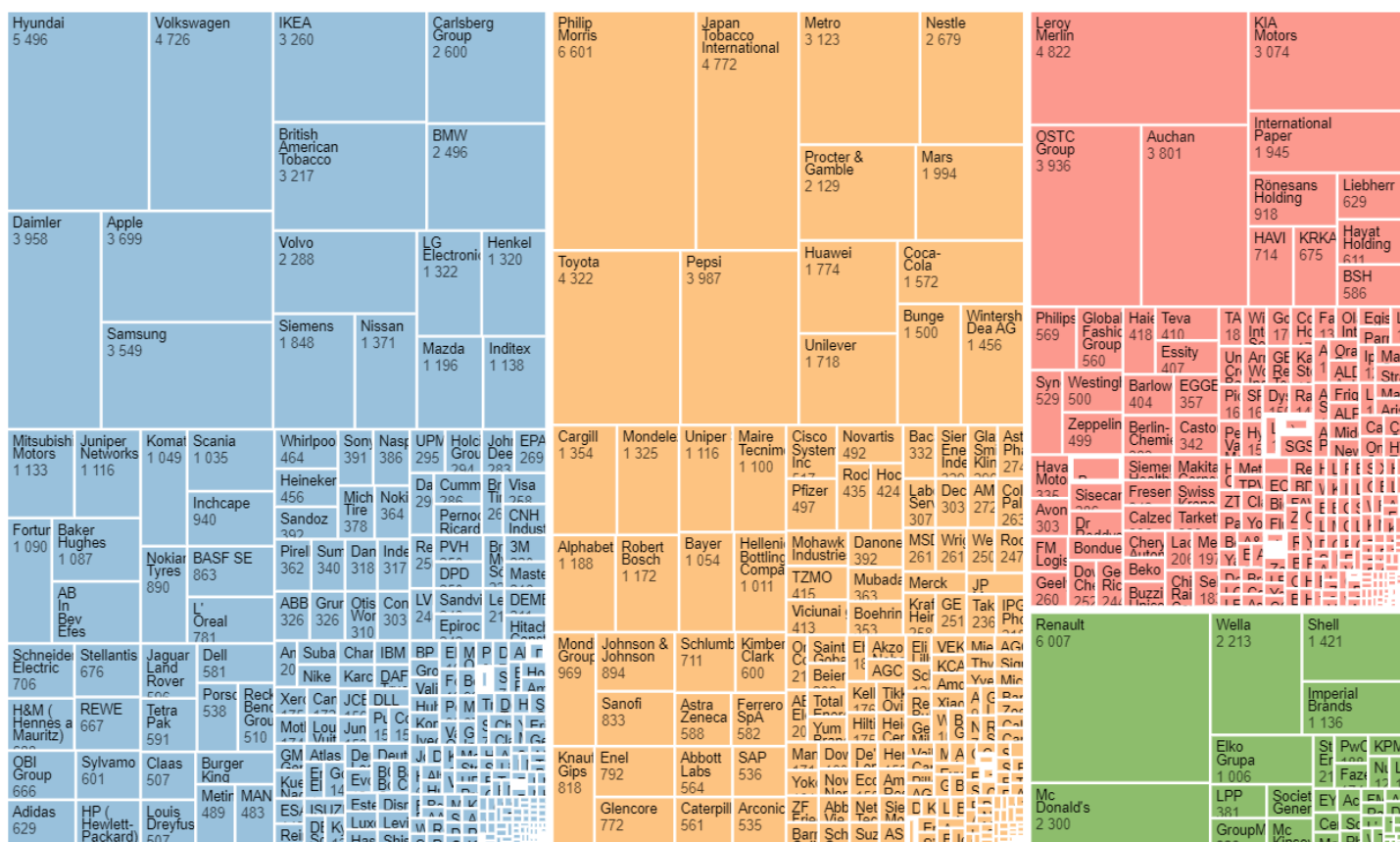
Дії компаній в секторальному розрізі і у розрізі країн (на підставі бази даних KSE, з не менше 20 компаній-представників на індустрію чи країну) наведені в графіках нижче.

³ Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям. Також ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Перша зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE “вийшли”.

Рішення іноземних компаній у розрізі країн та секторів:

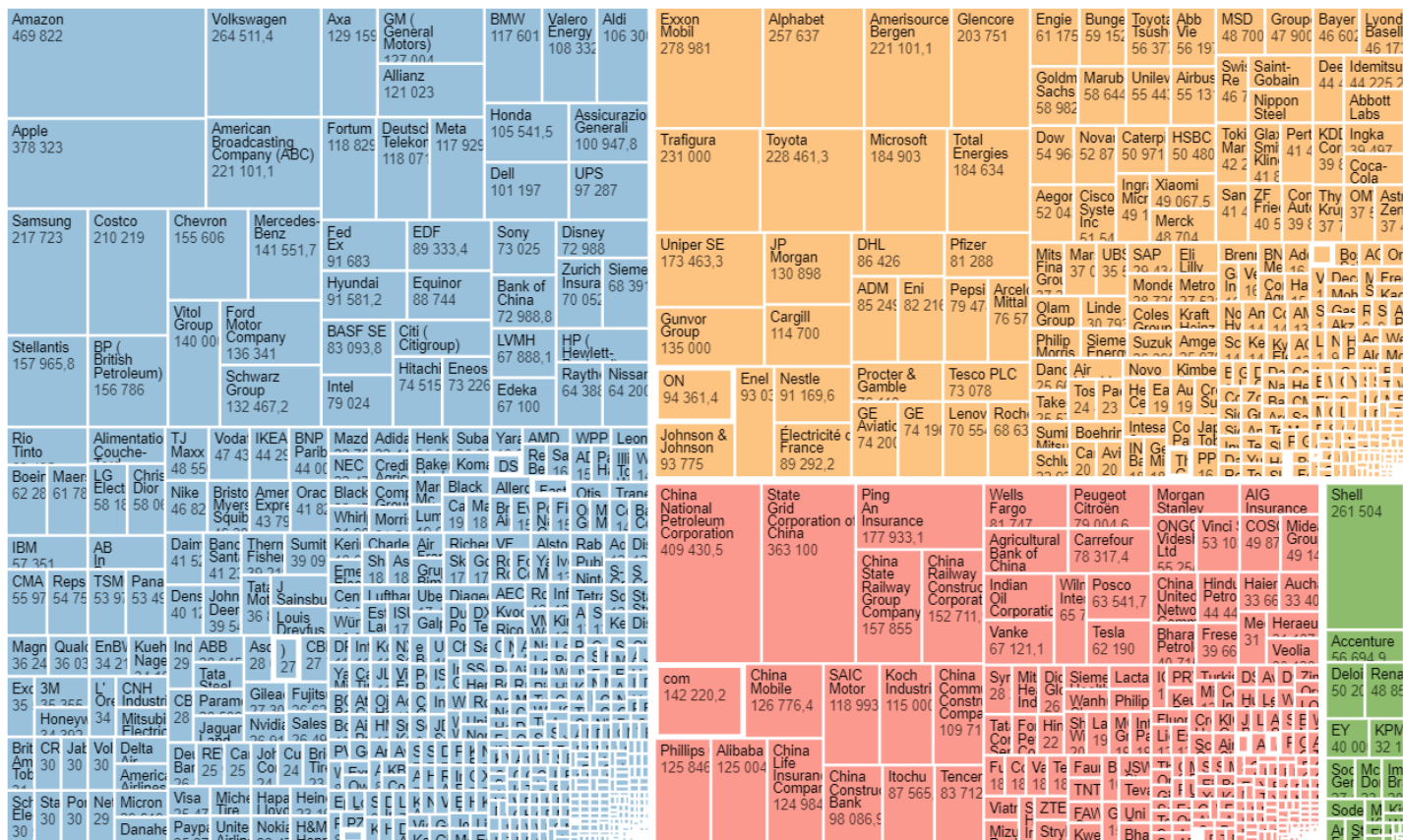

Рішення ТОП іноземних компаній у розрізі локальної та глобальної виручки⁴:

ТОП-800 компаній за локальними доходами в РФ (в млн. дол. США) та статусом KSE, дані зібрані KSE Institute

⁴ KSE Institute розпочав розробку нового [модуля BI-аналітики](https://leave-russia.org/) з великою кількістю інформаційних дашбордів, перший вже доступний на сайті <https://leave-russia.org/>, слідкуйте за подальшими оновленнями

ТОП компаній за глобальним доходом у світі і статусом KSE (в млн. дол. США), дані зібрані KSE Institute

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС. ЧИ ВИХОДЯТЬ КОМПАНІЇ З РИНКУ, КОЛИ ВОНИ ТАК ЗАЯВЛЯЮТЬ?

24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЄДРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компаній. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org/) на сайті <https://leave-russia.org/>.

Минулого тижня ми представили новий статус у нашій базі даних «вийшли», який розглядав оголошення компаній та включав фактичні дії після оголошення. Ми опублікували близько 39 компаній, які залишили російський ринок і завершили вихід, перевівши право власності своїх юридичних осіб в Росії. Після публікації ми отримали кілька коментарів, за що ми вдячні, і хотіли б уточнити статус, а також вказати обмеження аналізу.

Основна проблема відстеження виходу компаній полягає в тому, що оголошення компаній і навіть зміни у власності російського бізнесу міжнародних компаній не гарантують фактичного виходу компанії. Іноді лише увага громадськості та інсайдерська інформація можуть прояснити ситуацію. Але це не часто доступно для компаній, особливо для тих, які мало висвітлені в ЗМІ.

Найбільше підозр викликає одна з популярних стратегій виходу компаній, яка полягає з передачі або продажу російського бізнесу місцевому менеджменту. Це стратегія компаній професійних послуг та багатьох інших. Ось приклад того, що може бути не так при такому виході. На початку березня компанія **WPP**, власник рекламного агентства **GroupM**, оголосила про рішення припинити роботу в Росії⁵. У травні компанія змінила назву на Group4Media. Проте ось що повідомила CEO Group4Media Марія Колосова: «Ми, як і раніше, підтримуємо зв'язок із зарубіжними колегами, продовжуємо працювати відповідно до прийнятих міжнародних і російських стандартів і повністю виконуємо свої зобов'язання перед нашими клієнтами та партнерами»⁶.

Питання в тому, чи пішла GroupM з Росії, чи це просто прикриття. Оскільки компанії, передані в місцеве управління, продовжують працювати, питання про те, чи вони повністю відокремлені від своїх груп, залишається відкритим.

Ще один приклад – **L'occitane**. Компанія оголосила про закриття магазинів у квітні, хоча все ще виплачувала зарплату своїм співробітникам⁷. У травні компанія оголосила про намір повністю вийти з Росії і не постачати свою продукцію російським ритейлерам⁸. У червні право власності було передано місцевому управлінню, а назва магазину тепер транслітерована кирилицею. Магазини відновили роботу, продукція L'Occitane доступна в магазинах, повідомляють ЗМІ⁹.

Іншим прикладом є сирій імпорт. У березні Росія дозволила паралельний імпорт товарів. Це означає, що товари можуть ввозитися в Росію без згоди їх виробника. Були новини, що в магазинах почали продавати сирій імпорт.¹⁰

Роль виробника у цій схемі сумнівна. Наприклад, на початку червня повідомлялося про часткове відновлення роботи заводу **Samsung** в Калузькій області, який виробляв телевізори і побутову техніку. Ця продукція не може продаватися безпосередньо в Росії, але її можна експортувати в країни СНД, після чого ввозити за схемою паралельного імпорту¹¹.

Наведені вище приклади є ще одним доказом того, наскільки важливо утримувати увагу громадськості та тиск на компанії, щоб вони виходили з ринку, оскільки деякі компанії лише формально дотримуються санкцій і шукають способи продовжити діяльність.

⁵ <https://www.wpp.com/news/2022/03/wpp-announces-decision-to-discontinue-operations-in-russia>

⁶ <https://adindex.ru/news/agencies/2022/05/17/304322.phtml>

⁷ https://group.loccitane.com/sites/default/files/2022-04/220415_LOCCITANE_Press_Release.pdf

⁸ https://group.loccitane.com/sites/default/files/2022-05/220519_LOCCITANE%20Russia%20Statement_en.pdf

⁹ <https://iz.ru/1346815/2022-06-08/magaziny-loccitane-vozobnovili-rabotu-v-rossii>

¹⁰ <https://www.kommersant.ru/doc/5423930>

¹¹ <https://www.ixbt.com/news/2022/07/01/v-samsung-pridumali-kak-vozobnovit-proizvodstvo-v-rossii-i-ne-popast-pod-sankcii-tv-i-bytovuju-tehniku-budut-vyozit-v.html>

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)

26.07.2022

***Tetra Pak** (Швеція, FMCG) Статус за KSE - *виходить*

Тепер Tetra Pak досягла угоди про передачу свого російського бізнесу місцевому керівництву з наміром забезпечити безперервність бізнесу для своїх клієнтів, мінімізувати вплив на працівників і продовжувати підтримувати доступ споживачів до основних продуктів харчування.

<https://www.tetrapak.com/about-tetra-pak/news-and-events/newsarchive/Tetra-Pak-to-exit-Russia>

27.07.2022

***McCormick** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Виробник приправ Kamis може піти з російського ринку.

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/07/27/689671/>

***UBS** (Швейцарія, Фінанси і платежі) Статус за KSE - *вичікують*

UBS скоротила свій вплив на країну та продовжує це робити. Наприкінці червня UBS мала прямий ризик країни в Росії в розмірі 300 мільйонів доларів США, що нижче з 400 мільйонів доларів США наприкінці першого кварталу та половину ризику у розмірі 600 мільйонів доларів США наприкінці минулого року, повідомляє UBS у другому кварталному звіті.

<https://www.retailnews.asia/ubs-retreats-from-russia-in-small-steps/>

28.07.2022

***Otis Worldwide** (США, Промислове обладнання) Статус за KSE - *виходить*

Otis продасть 100% бізнесу компанії Ice Development.

<https://news.finance.ua/ua/naybil-shvy-vyrobnyk-liftiv-otis-u-sviti-prodaye-svyy-biznes-v-rf>

<https://www.otis.com/en/us/news?cn=otis-enters-into-agreement-to-sell-its-russia-business>

***Iveco** (Італія, Автомобільна) Статус за KSE - *виходить*

Остаточне оновлення про вихід, яке ще не відображається в реєстрі - 20 липня, Iveco Group N.V. уклала угоду про ліквідацію російського спільного підприємства IVECO AMT, також офіційно представивши свій вихід з юридичної особи. Відповідно, частка Iveco Group (33,3%) була повернута IVECO AMT.

https://www.ivecogroup.com/-/media/investors/events/quarterly_results_presentations/docs/iveco_group_2022_q2_and_h1_results_prepared_remarks.pdf?rev=fdf33f4022b4e3a95024ac2e5a4ea99

***British American Tobacco** (Велика Британія, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *виходить*

Оновлення виходу: розпочато процес передачі російського бізнесу.

https://journalnow.com/business/local/bat-taking-steps-to-exit-russian-marketplace-reaches-project-quantum-financial-milestone/article_fb6fb10e-0dab-11ed-aafa-1bc5037fc5ea.html

***Volkswagen** (Німеччина, Автомобілебудування) Статус за KSE - *виходить*

Volkswagen планує продати свій автоскладальний завод у російському місті Калуга, і казахський автовиробник може стати потенційним покупцем, повідомляє російська газета «Ведомости» в середу.

<https://www.reuters.com/markets/deals/volkswagen-seeks-purchaser-russian-auto-making-plant-newspaper-2022-07-27/>

29.07.2022

***Kraft Heinz** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *вичікують*

Американський виробник продуктів харчування Kraft Heinz, найбільшим акціонером якого є Berkshire Hathaway Уоррена Баффета, виводить на продаж свій бізнес з виробництва дитячих каш, пюре та іншого дитячого харчування.

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/07/29/689772/>

<https://www.kommersant.ru/doc/5482348>

***Guardian Industries** (США, Виробництво) Статус за KSE - *виходить*

Guardian Industries продала свій бізнес у Росії Володимирі Олександровичу Вороніну, президенту групи ФСК

<https://news.kochind.com/en-us/news/2022/koch-responds-crisis-ukraine-statements>

***Technip Energies** (Франція, Інженерія) Статус за KSE - *вичікують*

Вихід Technip Energies з проекту Arctic LNG 2 в Росії має завершитися через кілька місяців, за словами виконавчого директора Арно Пітона; немає оновлень щодо Ямал СПГ

<https://www.upstreamonline.com/finance/technip-energies-russian-exit-almost-complete-as-transition-s-golden-age-of-engineering-beckon-s/2-1-1268008>

***OMV** (Австрія, Енергетика, Нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

Значно зменшив свій ризик ризикам, пов'язаним з імпортом російського газу пізніше цього року.

<https://www.upstreamonline.com/production/omv-profits-rise-as-it-reduces-russian-exposure/2-1-1268065>

30.07.2022

***DHL** (Німеччина, Логістика і транспорт) Статус за KSE - *вичікують*

У березні призупинено всі поставки в Росію. З 1 вересня 2022 року буде припинено внутрішні послуги в межах Росії.

<https://www.dhl.com/global-en/home/global-news-alerts/global-messages/ukraine.html?back=1>

***Latvijas Gaze** (Латвія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишається*

Продовжує закуповувати газ російського виробництва після заяв про відмову від прямих поставок, що паливо закуповується у посередника. Про це заявив голова компанії Айгарс Калвітіс.

<https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-latvia-gas/update-1-latvian-firms-buy-russian-gas-pay-in-euros-latvijas-gaze-idINL8N2ZA5E>
U

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)